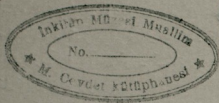

۲ اگستوس ۱۹۱۷

صافی : ۴

برنجی سہ

بکرمحمدی

علم ، صنعت و اخلاق دار الحقیقی مجموعہ

مدنی احتیاجلر

هر هیئت اجتماعیه یک ملی ومدنی احتیاجلری واردر . ملی احتیاجلر تأمین ایدلرکه هیئت اجتماعیه یک هورتی تعین ایدر ، ملیت روحانلری . مدنی احتیاجلر تأسیس ایدلرکه ملت یوکسه لیر ، دولت شوکتلیر .

یالکز ملی احتیاجلر تأمین ایدیلیر ، مدنی احتیاجلر امال اولئورسه ، شخص امتش ، روحانمش بر ملت هومز ، ضایعز ، غداسز بر اقله رح محو ایدلش اولور . منحصرأ مدنی احتیاجلرک تکمله چالیشلوب ملی احتیاجلر ترک ایدیلیرسه ، یوکسلمش ، سولنمش بر ملت ، هورتی مجهول ، روحسز ، شرفسز بر ماهیتد قایلر .

ایشته بو اساسه بنامه ملی ومدنی احتیاجلریمیزی برلکده دوشونمک ووقت غائب ایتمکسزین ایکینسی برابر تأمینه سی وغیرت ایلک مجبوریتدیمیز . یالکز شوراسنی اهیته قید ایدلم که ، کرک ملیت متعصبیلری کرک اوروپا مقدلری بزم فایه مزک یابنجیلریدر . یعنی : « سالورمز وارکن فایه لونی نه ایچون الهه ؟ قهوه لمز موجود ایکن نه دن قلوبلر تأسیس ایدلم ؟ » دین چارملره ؛ مثلاً ، انکلیزجه لسانی وانکلیز عادتنی اوکره نوبده بر انکلیز طور و وضعیتده « اوبیوملی پیو » اوفله ن ، متباداً « ویسکی سوده ایچن ، اوکوز قورونجی چورباسیله یانجار خاشلامه سی وروز بیف یین ، انکلیز لکله تفاخر ایدن ؛ باخود فرانسه ده تحصیل ایدوب بر کومه لک و خفیف مشربلک طاققان ، استانبوله کلنجه یازید میداق « مون مارتزه » ، فرح تیارتوسنی « مون روزه » چورمک ایستین زوالیلرک نظر مزده موقعی یوقدر . بوزوالیایلرک ازاله سته ، تلقینلردن زیاده ، ملی ومدنی احتیاجلرک تأسیس وفانده لرینک قهیمی یاردم ایدهلک ، یوش یوش ، جاهلانه تعصب ملی یرینه حقیق رحرت ملی ؛ آوروپا مقدلرکی یرینه ده احتیاجه مستدصیمی بر مدنی قاتم اوله جقدر . ایشته بوغایه یورومک اوزده بوراده بز شمدیلک مدنی احتیاجلری اراشه ایدلرک . اولا برقاچ سده دتیری آلبشمقده اولدایغمز قلوب حیاتی ایضاح ایدلم :

قلوبلر

« قلوب - Club - قلوب - کبی تلفظ اولور اوج معانی انکلیزجه برکلهدر . ماسلک بری باشی طوبوزلی عصا ، دیکری اسقامیل کاغذنده کی سینک - ایسانی ، اوجنجیبی مصارفی عارفانه ویرلک و طوبلانوب اکلمک ایچون اچیلان محل ویا بوسورتله برلشن جمعیتک شخصیت معنویه سی . در اون اوجنجی عصر نهایترینه دغوور انکله زده ظهور

ایدوب برقاچ جمعیتدن عبارت ایکن ، اون سکرتمی عصر ایچنده بر دتیر تزیاید ایدرک یالکز لوندرده یوزی منجسوز قلوب اچیلمش ، ویریتایا ایله مستملک کاندده مقداری بیکیبالغ اولمشدر . عینی زمانده اوروپا ، آمریکا ، آمریقانک یانجیلرند ، یوبوک شهرلرند . وبالخاصه قلوبلرچلرده و لیانلرده تعمیم ایدرک مدنی احتیاجلر ماینه داخل اولمشدر .

قلوبه کیرنجه ، انسان بر چوق حواش مدنیته یی اوراده بولور : هر نوع ییه یک وایجه چکله برابر حضور واستراحتله اولورده جق ویا تاجق محل ، قونوشه جق انسان ، اکلنه جک واسط ... بولندینی مملکتک ، حتی بوتون تمدن مملکتلرک غز تهرلی ، تلر افلرخی ، لزومی اولان لغت کتابلرخی ، رهبرلری ، کورده جکی ایش ایچون مقتضی واسطه لری الخ .

قلوبلرک کافی بو مدنی قانده لری جامع اولقله برابر اکثر - یسنگ آیریمجه سیاسی ، اجتماعی ، علمی ، فنی ، بدیی ... برر غایه لری واردر . مثلاً لوندرده محافظه کار و لیبرال فرقه لرینک بش آلتی بیک اعضالی سیاسی برر مرکز قلوبلری اولدینی کی ، انکله رنک بیوک شهرلرندده فرقه لرک آیریمجه سیاسی قلوبلری واردر . فرقه حیاتی و تشکیلاتی بوقلوبلردن عبارتدر .

بولردن بشقه فرقه لرک آیریمجه اجتماعی قلوبلری اولدینی کی ، - اچور ، یاط ، یوزمه وکودک چکمه ، طیاره ، اوتوموبیل ، آت یارشی ، صنایع نفیسه ، ادبیات ، علوم وفنون ، شرق ، غرب ، اقصای شرق ، آفریقا ، سیاحتی عنوان و غایه لرله یوزلرجه قلوبلر واردر . اکثر اجتماعی قلوبلر ، اعضاسنک شخصیته نسبتله بر خصوصیت کسب ایتملردر . نه کی لوندرده هیئت دیپلوماتیکه « سن جیمس قلوب » ، مداومدر . بوقلوب دیگر انکلیز قلوبلری کی تماماً انکلیز حرتی تمیل ایتمز . مثلاً کبار انکلیز قلوبلرند قضا ماهیتده چوق یازده ایله اوبون اوینا نماز . فقط « سن جیمس » قلوبده اویناتیر . کذلک هر قلوبده ملی بر مراقبه اجتماعیه واردر که « سن جیمس » قلوبده اوقدر جاری دکلددر . وقته مملکتسزده تأسیس ایدن قلوبلرده بوشکدهدر . بک اوغلنده وقته هیئت دیپلوماتیکه طرفندن تأسیس اولونان و « سرفل دوریان » عنوانی ویرلن بیوک قلوب ، بک اوغلی معتبرانک آجدقلری و « قلوب دو قونستانینوبل » نامی ویردکر کی کوچوک قلوب ، بیوک آطه ده کی یاط قلوبی کی ...

فقط بونلرک هیچ بری تورک قلوبی دکلددر . واقعا بوقلوبلره شیمدی غنائیلرده داخل اولش ویردرجه ی قدر رنگ ملی یی اکسایه باشلاش ایسده هنوز مقصد حاصل اولماشسدر ؛ بعضی تورکر قلوبلره کیرمش ایسده تورکیه قلوب حیاتی گله مشدر . چونکه بوقلوبلرک هیچ بر غایه یی یوقدر . مثلاً عنوانی « یاط قلوب » اولان آطه قلوبنده ، یاط دکل حتی برنک صندوقه ییله

یوقدر . یونك نه متخصی نده هوسلمی واردر . یونچون اولماسین ؟ یو یونك قلوب آت یاریشله ؟ طیاره جیلکه ؟ کوچوك قلوب اسپورله ، اوتوموبیل ایله نندن علاقه دار اولماسون ؟ بزم قبول ایستدیمز اساس ، تعقیب ایستدیمز غایه ، غرب مدینتده تورك حریف در . آلمان ، انگلیز فرانسر مدینتی نه ایسه تورك مدینتی ده اودر . فقط آلمانی ، انگلیزی و فرانسیزی یکدیگرنندن تفریق ایدن ملی حر تلری اولدیی کی ، بزی ده آلدردن تفریق ایدن کندی حر عز اوله جقدر . بناء علیه غایه سی مجهول ، روحی یابانچی اولان شیمدیی قلوبله مقابل ، کندی حر تمزی تمیل ایدن یکی بر قلوب تأسیس ایتدی یز . اوزاده طوبانوب یکدیگری یز ییحه طامعی یز ، اجتماعی حیایزه روح و جان ویرمل و یوصور تله ملی حر تمزی تعیین و تعمیم ایتلی یز .

رفت مری

فکر خستگانی

آلمانیای کبریه طلبه . — حکومت طرفندن هر سنه اروپایه تحصیل کوندیرلمی مئند اولان طلبه ، حرب دولایسیله اوج سنه در آلمانیایه ، آوستریایه و قسماً اسونچیره کوندیریور . بو طلبه نك طرز تحصیل ایله ، کندیلر نده صورته اعاده ایدیله ییله چی اکلار عامه بی جدی صورتده وحتی اولدوق اشغال ایدیور ، چونکه مملکتیز بو کندیلردن بر جوق شیلر بکلور .

صوك ایکی سنه طرفده کوندیریلن طلبه ایله ، اوله کوندورلمکده اولان طلبه آراستندهم فرقلر واردر . اولای بر جوق سیلردن دولای ، کوندیریلن طلبه نك سنی نظردفته آلبیور . اولاری اون طاوز یاشندق کوچوك کنتیجی کوندیرلر ایکن شیدی اون دوت اون بیش یاشنده چوجوقلر کوندیریور . ثانیاً ، صوك زمانلرده غایت مختلف مسلکله ، صندلره هوس ایدلمکده ووطبله نك اکثریی فایزیه له ، تجار تخته لره الح کوندورلمکده در . ثالثاً ، غرب فرانسه هوس اوقدر آوتمشدرکه یوبله بر بحران یاشاندند ییله کرک رسعی وکرک خصوصی تدبیلر ایله کوندیریلن طلبه نك عددی بیکلره بالغ اولدی .

مملکتندن بیکلرجه چوجو غك هیچ بر اصوله ، اساسه ، برنامیلره استناد ایتدن لاعلی تعیین اجنبی مملکتلره کوندیرلمی ، استغبال ایچون بکله یان فائده بی حائز اولایاجلر ، حتی وضر تخیلر ویرده ییله چی ایچون یومشله یی تدقیقه ، دوشوغنک احتیاج واردر .

فکر سزه کوره ایلك اساس اولدوق ، لسنه واقف اولیان طلبه یی کوندوره یلدر . انتخاب ایدیلرلر آراستنده لسانه واقف اولالطر یوسه ، یونلر بر مکتبه خصوصی صغر آچیلدق بر سنه طرفده یالکزر لکس تدیس ایدیلر و صوکره اعزام اولوغلر در . اجنبی مملکتلرده لسان تحصیل صحر ایدیلرک زمان اشانستنده ، صرف اولونه قیصر مصرفه یازوق اوله چی کی ، هیچ لسان بیلیادن چوجوقلر بر جوق متکانه و مهمانکده معروض قایلر . اوقویوب یازمه بی و بر درجه افاده صرامی اوکره ن طلبه ، لسان نقطه نظردن اوزاده بر قاچ آی ایچنده تکمل ایدر ، واصل تحصیلنه باشلر بیلر .

ایکسجی و مهم شرط ، کوندیریلرک طلبه نك ملی تربیه یی اساس

اوله حق تحصیل کورمش اولمیلدرکه بوده هیچ اولمازسه آلتی سنه نك ابتدائی مکتبلر نده مین ، اساس بر تحصیله ، واصل ، سلطان تحصیلنه متوقدر . یو اودن اجنبی مملکتلر نده کیدن طلبه کندی لسانی ، قواعد لسانییه سی ، ملی تاریخی ، جغرافیائی و ادبیاتی تام اولدوق کورمش و یو صورته مملکتیه و ملیتیه صافلا ، بر موبوطت حسن ایش اولمیلدر . عینی زمانده بر تحصیل اشانسته چوجوقلر اون بیش ، اوج آلتی یاشنه « وغرو وقعه تان کنتیجک بحرانیه ملی عیطلاری ایچنده کجیمش یو اولور . ملیت تربیه یی ورن و لسانی وادی و صفا فلسفی تحصیل کوره مش کنتیلر ، اجنبی مملکتلرده کیمره بکلری بر قاچ سنه طرفده ، مملکتلری . مللری ایچون غالب اولوق تهلکسته معروض قایلر .

اساساً ملی تحصیل کورمه مش بر بر جوقلرک بر دیر بر یابانچی بر عیله ، یابانچی بر حرته آیلیم ، وخالصه مملکتلرک طرز حیاتی طرز مدینتی ایله هیچ قابل قیاس اولیان بر سی ، موقوفیت حیاتی ایچنه کیرسی ، ایدی ، شوق ، جباری ایداسودر یوبیلر ، وخصوصده دقت و تیقظ ایله دارو اتق ایضا ایدر . هله طلبه نك منحصر آلیانه ، « چوق یاره فائزدر بر حق ، مسلکله حاضر لانه لری ، اولری متعصبه برست ، ماد یابانچی یاپار ، حالوکه بزم دها زیاده ایدم آلیستله ، شخصی ، فردی متعطلری مله ندا ایدم چک متو یابانچی عنصرله احتیاجز واردر . اک مادی مسلکله کیرن کنتیلرک بیه بو معنوی تربیه یی آلتش یولوغسی لازمدر . صرف فایزیه ، اعمالخانه تربیه و تحصیل معترضه اینه یونده در .

هر حالده غریک بزه عرفانی یی ، تعقیقاری ، معلوماتی و اصولاری لازمدر . معنویات ، ده یوقلر ملنك مالی اولمیلدر .

طلبه نك ادارمی و تقیتی یکنظرده بسط کرون و قاطع حقیقت حاله غایت مشکل اولور بر مشلدر . شدیدی فدیویلیان تجربیلردن این نتیجه لر الهه ایدیلهمه مشدر . طلبه نك اداره سی ملی بعضی خصوصی ذواته ، خصوصی جینلر ترک ایتک پک فائدلر اولیور ، طلبه نك اعاشه سی ، ادارمی ، اولور بر جی یانسیور و عاقله دائم حسن انتخاب ایدیلرک ، چوجوقلر شرك حق استراحتلری ، حق متغیقلر بعضاده شخصی ، مادی متغیقلره فدا ایدیلور . بر مینشده یوقون ووطبله لری کورمه یور . ممتننک ایچون دائم طلبه ایچنده کرمک ، تحصیل طلبه احواله ، انبرازییه واقف ، مر ییلك ، مرشدلک خصائلی حائز ، مایه یور ذواته احتیاج واردر . متغیقلر یالکزر طلبه نك تخصیصاتی مادی احتیاجلری ، امتناظرده ، در سدرلرکی درجه موفیق لری مکتوبله اوکره نوپ ، تحریرات ایله مر کزله ییلر بر چک اداره ماولوری اولمالی ؛ کنتیلرک اخلاقی ، سبیه سی ، حللری اداره ییده جک متغیقلر اولمیلدر . بو مسئله نك مختلف مدخله لری صرامی دوشو شکیه موضوع بحث ایدم چکر .

•••

نجمه ابراهیم کی کتابلر . — مشروطیتک اعلاندن بری ، وخالصه حریت مطبوعاتک ایلك سنه لرنده یو یوک برشوق و غلیان ایچنده نشر اولونان و صباح دو غوب آقام باتان غزتلر ، دلو دلو جموعه لر آراستنده ، بر جوق ده کتابلر ییچیدی . یاب عالی جاده سنده کی کتابلرک توزلر جامکالاری ، یاباچیلرک انتخاب ایستدیجی دیوار اوستلری ، دکان اوکلری آرقق سولش قایلرله الاق ترین ایدن یو یو یوک اسدی کتابلر ، پک مودا حکمتی آلا ن اجتماعی علمله ، مهم فایده ییچر مئنه ، و اکثریی ترجمه ایشلر ، بعضی ییده اصل ذواتک اسمی خلف ایدیلرک ترجمه طریقله تألیف ایدلندی . یوکی علمله صرامی اولان بر جوق کنتیلر ، بو کتابلری اوقویورلر و یونلردن استغاده اویورلر . شهبه سیز یونلر آراستنده اوقوغنه لایق ، جدا کوزلر اولرده واردر ؛ فقط یو یو یوکلری استقنا تکمیل ایدیور . چونکه اکثریله ، حد ذاته